

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การวิเคราะห์สถานการณ์การดูแลผู้สูงอายุขณะเกิดอุทกภัย
ในตำบลตาลชุม อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

ผู้เขียน นางสาวพิชพร อุ่นเรือน

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประพิมพ์ พุทธิรักษ์กุล อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เดชา ทำดี

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

ภาวะอุทกภัยจัดเป็นสาธารณภัยที่มีความรุนแรงและเกิดผลกระทบโดยตรงกับภาวะสุขภาพโดยเฉพาะผู้สูงอายุเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบทางสุขภาพจากอุทกภัยมากที่สุด การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์สถานการณ์การดูแลผู้สูงอายุขณะเกิดอุทกภัยในตำบลตาลชุม อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ในด้านโครงสร้าง กระบวนการและผลลัพธ์ ตามแนวคิดของโดนาบีเดียน (Donabedian, 2003) กลุ่มตัวอย่างคือกลุ่มผู้ให้บริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการดูแลผู้สูงอายุ จำนวน 18 คน และกลุ่มผู้สูงอายุจำนวน 16 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์รายบุคคลเกี่ยวกับ โครงสร้าง กระบวนการ และผลลัพธ์แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการได้รับการดูแลขณะเกิดอุทกภัยซึ่งมีค่าดัชนีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาเท่ากับ 0.90 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.77 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและจัดหมวดหมู่เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า ด้านโครงสร้าง 1) ไม่มีการกำหนดนโยบายและแผนการดูแลเป็นลายลักษณ์อักษร 2) มีการบริหารจัดการในระยะรับสาธารณภัยครอบคลุมการควบคุมภัย การช่วยเหลือ การสื่อสารและคมนาคม และการรักษาความปลอดภัย 3) มีการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง แต่อัตรากำลังของบุคลากรมีไม่เพียงพอ และทีมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยังไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนที่ชัดเจน 4) ขาดอุปกรณ์ที่ช่วยในการเคลื่อนย้าย และยานพาหนะโดยเฉพาะเรือ มีสถานที่และงบประมาณเพียงพอสำหรับให้บริการการดูแลผู้สูงอายุ ด้านกระบวนการ พบว่า 1) มีการระบุ

ผู้สูงอายุเป็นกลุ่มเสี่ยงที่ต้องให้การดูแล ระบุตำแหน่งในแผนที่เสี่ยงภัย และประเมินเพื่อให้การดูแล 2) มีการประเมินความปลอดภัยเมื่อเข้าไปช่วยเหลือแต่ยังไม่ครอบคลุมทั้งหมด ผู้สูงอายุและญาติ ได้รับคำแนะนำในการจัดสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันด้วยตนเองได้ 3) ผู้สูงอายุได้รับความช่วยเหลือตามสิทธิ 4) มีการหาแหล่งสนับสนุนและสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 5) มีการประเมินโดยใช้หลักการคัดกรองผู้ป่วย 6) มีการปรึกษากับสมาชิกของทีมสุขภาพและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านผลลัพธ์ 1) ไม่มีผู้สูงอายุเสียชีวิตหรือมีภาวะแทรกซ้อนจากการดูแล 2) ความพึงพอใจต่อการได้รับการดูแลขณะเกิดอุทกภัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก

การศึกษาในครั้งนี้ทำให้ได้ข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนให้การดูแลผู้สูงอายุขณะเกิดอุทกภัย โดยเฉพาะการกำหนดนโยบายและแผนการดูแล การจัดสรรอัตรากำลังบุคลากร การพัฒนาแนวทางการดูแลโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ และยานพาหนะ รวมถึงกิจกรรมการพยาบาลด้านสาธารณสุขเพื่อเสริมการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

Independent Study Title Situational Analysis of Elder Care During a Flood
in Tan Chum Sub-district, Wiang Sa District,
Nan Province

Author Miss Pithaporn Oonruan

Degree Master of Nursing Science (Community Nurse Practitioner)

Independent Study Advisory Committee

Assistant Professor Dr. Prapim Buddhirakkul Advisor
Assistant Professor Dr. Decha Tamdee Co-advisor

ABSTRACT

Flooding is a natural disaster that can directly affect the health of involved people. Especially vulnerable are elders who are ranked as the group most affected by floods. This study aimed to analyze the situation of elder care during a flood situation in Tan Chum sub-district, Wiang Sa district, Nan province. According to concept of Donabedian, 2003 in the aspects of structures, processes, and outcome. The samples consisted of 18 providers and stakeholders in the care taking of elders and 16 elders. The data were collected by quantitative and qualitative methods through interview form about structures, processes and outcome, and interview form about elders' satisfaction towards care during a flood. Content validity index was 0.90 and reliability was about 0.77. To analyze the data, descriptive statistics and content categorization were applied.

The result of the study found that structurally: 1) With regards to structure and plan of care taking, there was no explicit written policy; 2) Disaster casualty management is in place which includes hazard control, rescue, communication and transportation as well as security; 3) There were continuously potential development of personnel but shortage of personnel and not obviously participated in planning among stakeholders were found; 4) There were deficient of

transportation equipment such as boat, but there were proper places and enough budgets providing elders care service during flood. As for the processes, it indicated that: 1) Elders were identified as risk group that need of special care, there were located in the risky mapping, and assessment for the proper care; 2) There were safety assessment on the rescue but were not comprehensive. The elders and their relatives were given advice in environmental management and encouraging the elders to perform activities of daily living independently; 3) Elder were assisted as proper as their right; 4) There were finding of a supportive resource and creating collaboration with others authorities; 5) Triage method was used for patients screening; and 6) There was consultation with health care team and the stakeholders. As the part of outcome, it was found that: 1) there were no elder person death nor complication during caring; and 2) Elders' satisfaction towards care given during the flood was at high level.

The result of this study brought about basic data in support of planning to provide care to elders during a flood. Elements of the study focused on aspects regarding policy formulation, care planning, manpower relating to human resources allocation, participation of all sectors in developing a guideline for cooperation, supportive tools, equipments and transportation as well as nursing activities performed during the disaster in order to create efficient implementation.